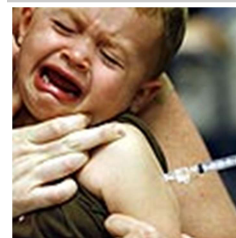


זהו מאמר שפורסם ב 4/2/2010 בעיתונות היומית וסוקר את השתלשלות האירועים החל ממחקרו של וייקפילד על הקשר בין חיסון החזרת-חצבת-אדמת לאוטיזם שפורסם ב 1998 בלנסט ועד להסרתו בגלל חוסר תקינות מחקרית ב 2010.

00:17 , 04.02.10

ההונאה הגדולה



מאמר שליבה את היסטוריית החיסונים. אילוסטרציה צילום AP :

תרמית הקשר בין חיסונים לאוטיזם: הסוף המביש

בצעד חריג, דרמטי ובעיקר מביך, מחק אתמול כתב העת היוקרתי Lancet מהארכיון שלו מאמר שפרסם לפני 12 שנה, הקושר בין החיסון המשולש שניתן לתינוקות בגיל שנה לבין אוטיזם - מאמר שגרם בזמנו להיסטריה עולמית. המחקר, כך התברר, היה מטעה, החוקר קיבל שוחד ולמעשה לא קיים קשר בין החיסונים לאוטיזם. על הפרשה שהסעירה את הקהילה הרפואית בעולם כולו ד"ר איתי גל

ב-1998 נתקפו הורים בעולם כולו בבהלה: מאמר שפרסם רופא בריטי בשם ד"ר אנדרו וויקפילד בכתב העת היוקרתי [Lancet](#), קשר בין החיסון המשולש (MMR) לבין אוטיזם. מאז עברו 12 שנים, מספר לא מבוטל של מחקרים שסתרו את וויקפילד ותחקיר עיתונאי רציני אחד - ששמו כולם את ממצאי אותו מחקר תחת עדשת המיקרוסקופ, ולבסוף הביאו להפרכתו המוחלטת. התפתחות דרמטית במיוחד התרחשה אתמול (ג'), כשבצעד חריג ונדיר מחק ה-[Lancet](#), שנחשב למגזין הרפואי היוקרתי בעולם, את המאמר מארכיון הכתבות שלו, באומרו כי הוא מטעה ומוליך שולל.

מחקרים שנעשו מאז, כאמור, לא הצליחו לשכפל את ממצאיו של וויקפילד, ותחקיר נרחב ב"סאנדיי טיימס" העלה האשמות שכללו, בין השאר, גם ניגוד אינטרסים של החוקר ואתיקה לקויה בביצוע המחקר. בשנת 2004 פתחה ה-GMC (המועצה הרפואית הלאומית בבריטניה) בחקירה, במטרה לברר את ההאשמות החמורות שהועלו נגד המחקר. שלוש שנים לאחר מכן ערכה ה-GMC שימוע לחוקר, והשנה כבר קבעה: המחקר של וויקפילד רצוף בהטעיות.

שוחד, שקרים וסיכון שלא לצורך של ילדים

הפרשה החלה ב-1998, אז פרסם וויקפילד בכתב העת מחקר הקושר בין החיסון המשולש נגד חזרת, חצבת ואדמת, ובין אוטיזם. בעקבות מאמרו סירבו הורים בכל העולם - ובעיקר בבריטניה - לחסן את ילדם - סירוב שהביא לעלייה דרמטית במקרי ההדבקה במחלת החצבת. בישראל ניתן החיסון מדי שנה ל-120 אלף ילדים, בגיל שנה ושוב בכיתה א'. היתרון המרכזי שבחיסון הוא במניעת מחלת החצבת, שיכולה לגרום לסיבוכים רציניים כמו דלקת מוח קשה ואפילו מוות.

במחקר שאותו פרסמו לפני כארבע שנים חוקרים ב-[Lancet](#), נקבע כי אין קשר ישיר בין החיסון המשולש לבין האפשרות כי הילד המחוסן ילקה באוטיזם. המחקר המקורי של וויקפילד, הסבירו החוקרים, כלל רק 12 ילדים, ואינו משמעותי מבחינה מדעית כדי לציין קשר ישיר. "עסקנו בסוגיה באם אכן קיים קשר כזה", כתבו החוקרים, "אך חשוב לנו לבהיר כי אין למעשה קשר בין החיסון המשולש לבין אוטיזם".

מחקר חדש יותר, שפורסם לפני מספר חודשים בכתב העת [Pediatrics](#), חיזק את ממצאי החוקרים ב-[Lancet](#), והפריך את חששם של מיליוני הורים ברחבי העולם מהחיסון המשולש הניתן לתינוקות. החוקרים בדקו יותר מ-140 אלף ילדים, וקבעו כי אין קשר ישיר בין החיסון לאוטיזם או הפרעות קשב.

לדברי מומחים, כל המחקרים שפורסמו לאחר מאמרו של וויקפילד הראו כי אין קשר בין החיסון לבין אוטיזם. מחקרים אחרים הראו כי שכיחות האוטיזם אצל ילדים שלא חוסנו אף גבוהה יותר מאצל אלה שחוסנו. זאת ועוד: במרבית המקרים ניתן לאתר סימנים ראשוניים לאוטיזם עוד לפני גיל שנה, אז ניתן החיסון הראשון.

"החוקר הראה זלזול בוטה וחוסר הגינות"

בשנים שלאחר פרסום המחקר, נתגלה כי וויקפילד קיבל תשלום מעורכי דין שייצגו הורים לילדים אוטיסטים כדי למצוא קשר בין אוטיזם לבין חיסוני הילדים.

המועצה הרפואית הלאומית בבריטניה העמידה אותו לשימוע על ארבעה אישומים חמורים: פרסום מחקר מוטה שמומן מראש, חוסר בראיות מדעיות לטיעונו, קבלת כספים שלא באופן נאות והעמדת ילדים שלא חוסנו בעקבות מחקרו בפני סכנה רפואית וטיפוליים שלא לצורך. השנה יצאה המועצה עם הקביעה כי ווייקפילד נכשל בתפקידו כחוקר, פעל בניגוד לאינטרסים של מטופליו, ונהג בצורה "לא הגונה ובלתי אחראית" במחקרו.

בצעד אחרון ודרמטי במיוחד בפרשה מחק אתמול ה-Lancet, כאמור, את המאמר מארכיון המאמרים שלו: "מחקנו את המאמר לחלוטין מהרישומים", אמר עורך כתב העת, "ד"ר ווייקפילד הראה זלזול בוטה ופעל בחוסר הגינות במחקרו. מאוחר יותר יהיה צורך החליט האם לבטל את רשימו הרפואי".

"התנערות ה-Lancet ממאמרו של ווייקפילד היא ניסיון לתקן כשלון מדעי היסטורי בן 12 שנים של עורכי העיתון בזמנו", אומרת ל-Lancet ד"ר מיכל שטיין, מומחית למחלות זיהומיות מבית החולים וולפסון, "תוצאות המאמר למעשה לא הוכיחו שום קשר בין החיסון המשולש לאוטיזם, אך ווייקפילד נתן להם פירוש מוטה ומטעה במתכוון".

אתרים של מתנגדי חיסונים עשו שימוש נרחב ב"מחקר"

"כל העבודות שפורסמו לאחר אותו מאמר הביאו עדויות כנגד ההיפותזה הקושרת בין החיסון המשולש לאוטיזם. הוכח באופן חד משמעי כי אין קשר אפידמיולוגי בין החיסון לאוטיזם אך למרות זאת, ההיפותזה שהציע ווייקפילד, על קשר כביכול בין החיסון לבין אוטיזם זכתה לפרסום מדהים, ולאחיה ממשיית בדעת הקהל, עם ירידה משמעותית בשיעור ההתחסנות, וכתוצאה מכך - עלייה מחודשת בתחלואה".

"אתרי האינטרנט של מתנגדי החיסונים, ופורומים מסוימים ברשת, מביאים את תוצאות מחקריו השקריים של ווייקפילד והאינטרפרטציה המוטעית שלהם", מוסיפה ד"ר שטיין. "הורים המחפשים מידע ברשת מגיעים גם לאתרים אלו, ועל סמך המידע המוטעה המופיע בהם, נמנעים מלחסן את ילדיהם. אני מקווה שההתנערות הסופית של העיתון מהמאמר, תביא הורים שעד כה נמנעו מלחסן את ילדיהם לשקול זאת פעם נוספת".

תגיות: חיסונים | איתי גל | ד"ר איתי גל | אוטיזם

זהו המאמר המקורי שפורסם ב 1998 והוסר ב 2010.

Heal-lymphoid-nodular hyperplasia, non-specific colitis, and pervasive developmental disorder in children.

A J Wakefield, S H Murch, A Anthony, J Linnell, D M Casson, M Malik, M Berelowitz, A P Dhillon, M A Thomson, P Harvey, A Valentine, S E Davies, J A Walker-Smith

The Lancet, Volume 351, Number 9103 28 February 1998